

καὶ ἡ λέξις αὐτὴ οὐδὲν σημαίνει εἰς τὰς ἀκοάς των. οὐτὴ βαρυνόμεν ἂν αἱ Καπρέαι (Χοιράδες) καὶ ὁ μαγιστὴς τῆς Νεαπόλεως κόλπος ἐρημάτισαν ποτε τόπος ἡρώων καὶ σκανδαλώδους ἀκολασίας καθὼς μέχρι τοῦ νῦν. ἔρπει ὑπὸ τοὺς πόδας σου ὁ ὄχλος καὶ σὲ καταπίει· καὶ, ἔχει δὲ κατὰ τὴν ἀναιδείαν καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην, τὰ δύο ἄκρα. Στῆθι ἐπὶ τινος κρηπιδώματος τῆς ἀκτῆς καὶ ἀγόρασον χρυσόμηλα παρὰ τινος· καὶ προσφέρεις τὸ ἀργύριον, ἢ χεῖρ τοῦ ἀποπλανωμένης ποδῶν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ φορέματός σου· ἂν δὲ εἴη καταφωράσας κλέπτοντα, γελᾷ μόνον, ἔπειτα δὲ καὶ προσφέρει ἄλλα χρυσόμηλα, ὡς ἂν οὐδὲν συνείη. Εἶδον (λέγει τις περιηγητής) τινὰ ἐκ τῶν ὀδηγῶν εἶναι μετὰ ἡκολούθου πεκντοῦ ἀπὸ ὀγδὸς ὥρας πρωϊνῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας, προθυμεῖτο νὰ λαμβάνῃ τὸ ῥι καὶ κίτριον, τὸ ὁποῖον ἄφινε νὰ πίπτῃ, καὶ τὸ ἐκλεπτοῦσαν, ἔπειτα δὲ μοι προσέφερε τὴν ὑπερείαν του. ἐμὲ μὲν ἀπειλὴ τὸν ἐτάραττεν, ἀλλ' ἐγὼ, ὅσας ἐμὲ ἐβίβον, ὅτε δὲ περὶ λύχων ἀφ᾽ ἐπέστρεφον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἦδη εἰσερχόμενον εἰς τὸ δωμάτιόν μου μετ' ἡρώτα, ἂν εἶχον χρεῖαν τινὸς πράγματος εἰς τὴν ἐπαύριον. Εἶδον ἀσκαδαμυκτὴν τὸν πενδύτην τοῦτον καὶ ἐθαύμασα τὴν τοσούτην ἀναίδειαν τοῦ ὄντος τῶν ἐδῶκα δύο ῥαπίσματα, ἐν σκοῦν τῆς Νεαπόλεως καὶ ἐν ποτῆριον λεμονοπότου! Τίς δὲ ἐβόλλει ὅτι ἀνεχώρησε φαιδρότατος; Τόλμη καὶ ἀνέτης, νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ λεγόμενον Lago di Castelo, ἢ σύχνα εἰς τὰ ὄρη καὶ τῆς ἀγορᾶς· καὶ τοὺς μάλιστα θέλουσι κλαγγαῖσι συνάμα· ὥστε ἀντιπρὸς νὰ τυφλωθῇ· εὐτυχῇ, ἂν δὲ σὲ ἀναγκάσωσιν εἰς τὴν ἀνάβηθιν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀμυζάν των! αἱ λέγονται σκαλιὲς, ὅπως οὖν ἡ βάρβαροι καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ· ἀλλὰ δὲν φέρονται ἀναιδῶς ὡς ζηλωταὶ τῆς ἀνεξαρτησίας, προσβάλλουσιν ἀταράχως καὶ ἐκλέπτουσι πολλαχῶς τοὺς ἄλλους. ἔχουσι δὲ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοσοῦτον θάρρος εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πλοίου, ἢ εἰς τὴν αἵθουσαν συναναθροφῆς, ὅσον εἰς τὸν δωματίον των.

Ἐκτελεροῦσι τὰ ἐλαττώματα τῶν λαῶν διὰ φυσικὰ καὶ ὕλικους, οὕτως εἰπεῖν, λόγους. οἱ ἄνθρωποι τῆς μεσημβρίας διάγουσιν εἰς τὰ ἔξω, καὶ τοὺς βορρᾶ οἰκουροῦσιν· οὗτοι ἔχουσι χρεῖαν πολλήν τροφῆς, ἐκεῖνοι δὲ ἀρκούνται καὶ εἰς ἐλαφροτροφίαν. Γαστρίμαχοι εὐρίσκονται μάλιστα εἰς τὰς ἐξώτας χώρας. Ὁ μεσημβρινὸς ἄνθρωπος ὀλίγον ἐργάζεται, ἀλλὰ καὶ ὀλίγον τρώγει, οἶον χόρτα καὶ ὅσα, οὕτε ἔχει ἀνάγκην ἐρεθιστικῶν οἶον ἄρτου καὶ τοιούτων ἄλλων. Ἐκτελεῖ μὲν εἰς τὸ ψυχρὸν τὴν ὑγρὰσιν ὁ κρύαιος τὸν δυσχεμερόν των· ἀντιπαλαίει συνήθως διὰ τὰν θερμῶν ποτῶν. Ἡ τὴν ὁποίαν γεωρεῖ, ὑπάρχει ὀλιγώτερον εὐφροσύνης παρὰ τὴν τῶν μεσημβρινῶν τόπων· διὰ τοῦτο ἐκπλασάζει καὶ αὐτὸς τοὺς κόπους του εἰς καλλιέργειάν της. Ἡ ζωικὴ τροφή, τὴν ὁποίαν ἐκτελεῖται, βαρύνει ὅπως οὖν τὸν στομάχον του, καὶ ἔχει ἀνάγκην βοθημάτων. διὰ τοῦτο εἰς τὴν πενδύτην ὁ ζῖθος ἐπενοήθη ἐξ αὐτῶν τῶν χρόνων βαρβάρότητός των, οἱ δὲ Τάρταροι μὴ ἔχοντες

οὔτε οἶνον, οὔτε ζῖθον ἐμεθύσκοντο διὰ τοῦ ὤξινισμένου γάλακτος. Οἱ Ἄγγλοι περιπαίζονται ὑπὸ τῶν Γάλλων ὡς πολυτάγοι, ἀλλ' ἀνταποδίδουσι καὶ αὐτοὶ μετὰ τόκου τὰ σκώμματα των, περιπαίζοντες τὸ ἰουλιανόν (διὰ χέρτων) λεγόμενον ῥόφημα των καὶ τὰ πολυειδῆ βάρματα. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀνάγκη τινὸς συνδιαλλαγῆς πρὸς κατευνασμὸν τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεπικτητικῆς ταύτης, οἱ μὲν Ἄγγλοι παρεδέχθησαν τῶν Γάλλων τὰ μετὰ ὧν ἐσκευασμένα νεώτεια (φρικασσέ)· οἱ δὲ Γάλλοι τῶν Ἀγγλων τὸ πονεῖν καὶ τὸ ῥοσπίφ. Εἰπέ μοι, ἦδη ἂν τοιαύτη συμπαχία γαστριμαργικὴ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀπολήξῃ εἰς ἄλλην πολεμικὴν πρὸς αἰώνιον διατήρησιν τοῦ πηλαφίου καὶ τοῦ χαλῶα.

Ἐπὶ τοῦ μεσαιῶνος τὸ πρὸς ἄλληλα μῖσος τινῶν ἐθνῶν καὶ ἡντα εἰς σπουδαίαν ἔχθραν· μέρος δὲ τῆς πονηρᾶς ταύτης ζῆμης τῶν παλῶν σώζεται εἰσέτι εἰς τὴν ἰταλίαν· οὕτω Φλωρεντινοὶ, ἑνετοὶ, Βονωνοὶ καὶ ἑτρούροὶ μισοῦνται μέχρι ἀποστροφῆς, ὅθεν κλοποῦνται ἀμοιβαίως καὶ διὰ παντοδαπῶν σκαποτικῶν ἐπιβήτων.

ἔχεις, εἰπά ποτε πρὸς τὸν κύριον καφερέσιον, ὑπέρητην ἱκανῶς ἀνεπιτήδειον· τί ποιητέον, ἀπεκρίθη, κατὰ γαταί ἀπὸ τὴν Ῥώμην!

Ἀλλὰ καὶ ἐθνικαὶ τινες παροίμαι μαρτυροῦσι τὴν ἀντιπάθειαν τῶν λαῶν. Εἰς τὸ λεζικὸν τῶν γαλλικῶν λουδοριῶν ὑπάρχει ἡ ὑπερήφανος ῥακενδυσία τῶν ἰσπανῶν, ἡ νοβρότης τῶν ὀλλανδῶν καὶ ἡ πολυφαγία τῶν Ἀγγλων. Λέγεται δὲ προσέτι· οἱ ὁ δαῖνα ἀνεχώρησε γαλλικῶς δηλ. χωρὶς νὰ εἴπῃ τι, περιπατεῖ ἰσπανικῶς, δηλ. γαύρως καὶ μετὰ σοβαρότητος, πίνει ὡς ἑλβετὴς, δηλ. μέχρι μέθης· καπνίζει ὡς Γερμανὸς, δηλ. ἀδιακόπως· εἰς ταῦτα προσετέθη καὶ ἡ φράσις, κλέπτει ὡς Κινεζός.

Ὅσοι λαοὶ διὰ τὴν ἀρχαιότητα τῆς δόξης των κινουσι ζηλοτυπίαν τινὰ καὶ χλεύην τῶν ἄλλων ἐθνῶν, αὐτοὶ καὶ διαφερόντως ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τῆς καταγωγῆς των προκατελημμένοι. Οἱ ἰεώτεροι Ῥωμαῖοι ἐκθειάζουσι τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, καθὼς καὶ ἡμεῖς, ἐγκωμιάζοντες τοὺς Κάτωνας καὶ Φαβρίκιους καὶ Κικέρωνας· ἀλλὰ διαφέρουσιν ἡμῶν καθότι δὲν ἀναγκαστοῦσιν ἐν ὀνομάσῃ τοὺς σημερινούς, δολίους, ἀναιδέας ψεύστας! Πρόσεχε ὅμως μὴ σκώψῃς ὁμοίως τὸν Ἄγγλον, ἐπειδὴ ἂν καὶ ὑπάρχῃ προῖον σύνθετον διαφορῶν ληστρικῶν τὸ πάλαι φυλῶν, κυκλοφορῇ δὲ εἰς τὰς φλέβας του τὸ αἷμα τοῦ Σκανδιναβοῦ πειράτου, τοῦ Σάξωνος κακούργου, τοῦ ἀρχαίου Νορμανδοῦ, τοῦ ἀγρίου βέλγου, ὁ Ἄγγλος ἀλαζονέσεται πλεονέστερον διὰ τὴν καταγωγὴν του, παρ' ἂν ἦτο γεννημένος εἰς αὐτοὺς τοῦ Καπιτωλίου τοὺς πρόποδας.

Ἡ αὐτὴ ἐπαρσις χαρακτηρίζει καὶ πάντας τοὺς ἄλλους μεγάλους καὶ συγκλυτάς λαούς. Διάφορα ἔθνη μετανάστευσαν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ohio παταμοῦ· ἀλλ' ἐν ὧ οἱ Σκῶτοι καὶ Ἄγγλοι βυθίζονται εἰς τὰς ἐρήμους καὶ ἀνεγείρουσι καλὸν καὶ ἐπιχειροῦσι φουρτίας, οἱ ἰρλανδοὶ μόνον σὺν κίχονται πλησίον τῶν πόλεων, ὅθεν διακρίνονται ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους πέντου ἐκ τῶν ῥακίων, τῆς πινίας καὶ τῆς εὐθυμίας των. Μιμνόμενοι τοῦ Ἀθιγγάνου κατοικοῦσι